

REFERAT Sundhedsklynge Lillebælt - Fagligt strategisk niveau d. 27-09-2023

Mødedato Onsdag d. 27. september 2023 kl. 15:00

Mødested Direktionens mødelokale - Blok 14, Kolding Sygehus

Indholdsfortegnelse

Velkomst v. Hanne Andersen (kl. 15:00-15:05).....	3
Børn og unges trivsel (kl. 15:05-16:15).....	4
12:12 seminar i Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau (kl. 16:15-16:25).....	6
Pause (kl. 16:25-16:35).....	7
Afrapportering, det nationale ledelsesprogram, Hold 1 (kl. 16:35-17:10).....	8
Klyngemidler – Kompetenceudvikling på børne- og ungeområdet (kl. 17:10-17:30).....	10
Klyngemidler i Sundhedsklynge Lillebælt fremadrettet (kl. 17:30-17:45).....	12
Kommende regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud – drøftelse af lokale opmærksomhedspunkte Eventuelt (kl. 17:55-18:00).....	14
SKRIFTLIG ORIENTERING: Evaluering af fælles skolebænk.....	17
SKRIFTLIG ORIENTERING: Ledelsesprogram, hold 2, psykiatriindsats.....	18
SKRIFTLIG ORIENTERING: Ledelsesprogram, hold 2, demensindsats.....	19
SKRIFTLIG ORIENTERING: TeleKOL.....	20
SKRIFTLIG ORIENTERING: Den sidste tid.....	21

Punkt 1: Velkomst v. Hanne Andersen (kl. 15:00-15:05)

Beslutning

Afbud fra Christian Valentiner Brandt, Jens Skov Hartvig, Annette Lund, Kaj Johansen samt JAS.

Velkommen til Lone Munk, der deltager under punkt 2.

Punkt 2: Børn og unges trivsel (kl. 15:05-16:15)

RESUMÉ

Sundhedsklynge Lillebælts politiske niveau har udpeget børn og unges trivsel, som et af klyngens fokusområder. I denne sag samles kort op på tidligere drøftelser, og det fagligt strategiske niveau præsenteres for to konkrete initiativer i Middelfart og Vejle Kommuner, som på hver sin måde retter sig mod børn og unges trivsel. Ligeledes giver almen praksis input til initiativer og samarbejde. På baggrund af overblik og oplæg drøftes den videre retning for klyngens arbejde med trivsel.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

Sundhedsklynge Lillebælts fagligt strategisk niveau har haft tidligere temadrøftelser med fokus på vidensdeling og drøftelser om hvordan klyngen kan understøtte bedre trivsel blandt børn og unge. De tidligere drøftelser har haft forskellig fokus for at sikre et perspektiveret og fælles ståsted i forhold til trivselsproblematikkerne, samt fokus på at igangsætte opgaver.

I denne sag følges op på tidligere drøftelser med en kort indledende opsamling og status, samt to eksempler på kommunale initiativer rettet mod børn og unge i trivsel, samt input fra almen praksis.

- **Kort opsamling og status – samt formål for i dag** / Line Brinch Christensen
- Oplæg om **UngeLiv – Rådgivningstilbud til unge** / Lone Munk, Leder af UngeLiv, Middelfart Kommune
- Oplæg om **Vejle Kommunes arbejde med unge, herunder samarbejde med Dansk Design Center** / Sofie Plenge
- **Forslag og input fra almen praksis/PLO** / v. repræsentant for almen praksis
- **Opsamling og faciliteret drøftelse** / Line Brinch Christensen

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Lillebælt - Fagligt strategisk niveau

1. Tager oplæg og input til efterretning
2. Drøfter næste skridt i Sundhedsklynge Lillebælts arbejde for at understøtte trivsel blandt børn og unge.

Beslutning

Drøftelser

Oplægsholdernes præsentationer udsendes med referatet.

Nedenstående input fra drøftelserne fremhæves til det videre arbejde:

- Der er brug for et tæt samarbejde mellem parterne i Lillebælt omkring de mest udsatte børn, unge og familier.
- De bedste løsninger bør skaleres (nationalt, regionalt og klyngevis),
- Fokus på at prioritere, implementere, videndele om og kommunikere de gode og virksomme ting, fremfor opstart af nye initiativer og indsatser.
- Fokus på tilbunds gående implementering af Børne og -ungeaftalen, som både dækker opsporing, forebyggelse og gode overgange
- Skab overblik, undgå parallelle tilbud, standardiser og udbred kendskab til tilbud hos og kommunikationsveje/indgange til samarbejdspartnere
- Vi skal frigive tid til de komplekse cases ved at standardisere
- Løsningen på trivselsudfordringer ligger ofte andre steder end i kommune eller på sygehus

Beslutning

Fagligt strategisk niveau:

1. Tog oplæg og input til efterretning

2. Besluttede, at sekretariatet samler op på drøftelserne med henblik på både at videreføre status til politisk niveau samt udarbejde oplæg til Fagligt strategisk niveau med henblik på at konkretisere, hvor og hvordan Sundhedsklynge Lillebælt ønsker at lægge et særligt fokus.

Punkt 3: 12:12 seminar i Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau (kl. 16:15-16:25)

RESUME

Fagligt Strategisk Niveau har besluttet at afholde et 12-12 seminar. Seminaret er planlagt til d. 14-15. november 2023 på Brogaarden, Abelonelundvej 40, 5500 Middelfart.

I forbindelse med den nærmere planlægning af seminaret, har sekretariatet og formandsskabet drøftet forskellige modeller, som hermed forelægges til behandling i Fagligt Strategisk niveau.

SAGSFREMSTILLING

I nærværende sag forelægges følgende to modeller for seminaret til drøftelse:

- Model 1: Seminaret fastholdes i sin nuværende form d. 14-15. november
- Model 2: Seminaret afholdes d. 14. november fra kl. 12-18 med efterfølgende middag

Fælles for begge modeller er, at formålet er at kigge tilbage på det første år med samarbejdet i Sundhedsklynge Lillebælt, herunder gennemgang og eventuelt tilretning af kommissorie til såvel det politiske- samt det fagligt administrative niveau. I programmet for model 1 er der afsat mere tid til faglige temadrøftelser og patientnære cases, end der er i programmet for model 2.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Lillebælt - Fagligt strategisk niveau:

1. Drøfter og træffer beslutning om, hvilken af de foreslåede modeller for seminar, der ønskes arbejdet videre med.
2. Godkender den overordnede programskitse for den model, der vælges.

Bilag

- Programskitser for seminar

Beslutning

Beslutning

Fagligt strategisk niveau:

1. Anerkendte begge modeller, og drøftede fordele og ulemper ved modellerne. Der var enighed om vigtigheden i fortsat at investere tid i fællesskabet og det relationelle.
2. Besluttede at arbejde videre med model 2, så 12:12 bliver til et halvdagsseminar, med fokus på visioner for fremtidens tværsektorielle samarbejde og hvad Sundhedsklynge Lillebælt skal "være kendt for".

Bilag

Bilag - programskitser for seminar.docx

Punkt 4: Pause (kl. 16:25-16:35)

Punkt 5: Afrapportering, det nationale ledelsesprogram, Hold 1 (kl. 16:35-17:10)

RESUME

I efteråret 2022 blev to tværsektorielle forbedringsinitiativer igangsat via Det nationale Ledelsesprogram. På mødet afrapporterer de to grupper deres arbejde og erfaringer med ledelsesprogrammet og giver et bud på skaleringsmuligheder. På baggrund af deltagernes oplæg drøftes den videre retning for Sundhedsklynge Lillebælts arbejde med indsatser i regi af det nationale ledelsesprogram herunder forankring og organisering.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

Ledelsesprogrammet er et centralt element i Det nationale Kvalitetsprogram fra 2015, som skal skabe en bevægelse på hele sundhedsområdet hen imod kontinuerlig, dataunderstøttet forbedringsarbejde. Ledelsesprogrammet understøtter dette arbejde.

I 2022 var det første gang, der blev udpeget tværsektorielle forbedringsinitiativer. Det første hold begyndte i september 2022, og afsluttede officielt d. 8. juni 2023 med fælles afrapportering i Fængslet i Horsens.

Det nationale ledelsesprogram og Sundhedsklynge Lillebælt

Fra Sundhedsklynge Lillebælt har der været i alt ni ledere med i programmet, fordelt på to indsatser:

- Fokus på sektorovergange, med udgangspunkt i det akutte område
- Tværsektorielle netværksmøder

Begge ledelseshold fremlægger på mødet d. 27. september ud fra fem spørgsmål:

- Hvad var problemstillingen?
- Hvordan har I arbejdet?
- Hvad fandt I ud af / hvilke indsigter har I gjort jer undervejs (data, tværsektoriel viden, organisatorisk viden, ledelsesmæssigt el. lign.)
- Hvordan vurderer I forbedringsinitiativets skaleringsmuligheder til flere kommuner og / eller andre områder?
- Hvordan mener I, at man bedst sikrer forankring og udbredelse af indsatser i regi af Det nationale Ledelsesprogram via Sundhedsklyngen fremadrettet?

Ledelseskonsulent og programansvarlig for Det nationale Ledelsesprogram Lars Bo Stenderup leder oplæggene og faciliterer drøftelsen. Derudover beretter Lars Bo Stenderup om, hvordan erfaringer fra Hold 1 videreføres til Hold 2, herunder inddragelse af almen praksis, Sundhedsklyngen, arbejdet med implementering mv.

Forankringen fremadrettet

For at sikre fortsat prioritering og opfølgning på indsatserne i Det nationale Ledelsesprogram lægges der op til, at Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau står for den overordnede prioritering i forhold til retning og overordnede emnevalg både når der skal udpeges nye initiativer til uddannelseshold i Det nationale Ledelsesprogram. Men også som opfølgning på erfaringer og indsatser fra de hold, der har været på uddannelse. Derudover lægges der op til, at den mere detaljerede opfølgning på indsatser - herunder specifikke faglige problemstillinger håndteres i Det koordinerende niveau.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Lillebælt - Fagligt strategisk niveau

1. Tager orienteringerne fra Hold 1 til efterretning
2. Beslutter den fremadrettede organisatoriske forankring af indsatser i regi af Det nationale Ledelsesprogram i Sundhedsklynge Lillebælt for både nuværende og kommende uddannelseshold

Beslutning

Drøftelser

Punktet blev indledt af oplæg fra de to grupper. Oplæggene vedhæftes referatet.

Fagligt strategisk niveau kvitterede for oplæggene, og tog orienteringerne til efterretning. På baggrund af oplæggene pågik en drøftelse af vigtigheden i, at den tværgående relationelle koordinering spiller en essentiel rolle, når indsatser skal implementeres, og at ledelsesmæssig opbakning og beslutningskraft altid skal være til stede. Derudover var der en anerkendelse af, at implementering også kræver tålmodighed.

Beslutning

Fagligt strategisk niveau:

1. Tog orientering fra Hold 1 til efterretning.
2. Besluttede, at udpegning af initiativer varetages af Fagligt strategisk niveau, men at initiativerne i højere grad skal følges og faciliteres af fagchefer via Det koordinerende niveau. Derudover var der opbakning til, at indsatsgrupperne bakkes op af en referencegruppe, så den organisatoriske og ledelsesmæssige opbakning og tyngde sikres.

Punkt 6: Klyngemidler – Kompetenceudvikling på børne- og ungeområdet (kl. 17:10-17:30)

RESUMÉ

Sundhedsklynge Lillebælt har besluttet, at anvende fælles klyngemidler til kompetenceudvikling på børn- og ungeområdet. Fagligt strategisk niveau præsenteres i denne sag for arbejdsgruppens oplæg, og tager stilling til om arbejdsgruppens forslag kan sættes i værk.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

Sundhedsklynge Lillebælts politiske niveau godkendte d. 16. januar at anvende fælles klyngemidler til en kompetenceudvikling af kommunalt personale, med henblik på at styrke mulighederne for at styrke mulighederne for at identificere og støtte børn og unge i mistrivsel, samt forebygge forværing og behov for behandling. Fagligt strategisk niveau besluttede d. 21. februar at nedsætte en arbejdsgruppe under Det Koordinerende niveau med henblik på at afdække behov for kompetenceudvikling, samt oplæg til for kompetenceudviklingen, herunder omfang, målgruppe indhold mv.

Status og proces

Arbejdsgruppen for kompetenceudvikling på børne- og ungeområdet har mødet i perioden maj til september, og har udarbejdet oplæg til kompetenceudvikling, der kan afvikles i efteråret 2023, samt forslag til yderligere initiativer. Det koordinerende niveau samt formandskabet for Fagligt strategisk niveau har forhåndsgodkendt, at arbejdsgruppen kan igangsætte planlægning og bookinger med henblik på nedenstående initiativer. Dette for at sikre, at kompetenceudviklingen kan afvikles i løbet af efteråret.

1. **Selvskade:** E-læringsforløb fra psykiatrien
2. **OCD:** 2-dages kursus. Mulighed for 50 deltagere.
3. **Traume:** Fire-dages kursus. Et forløb med mulighed for 20 deltagere.
4. **Funktionelle lidelser:** To forløb: Temaeftermiddag og grunduddannelse

På mødet præsenteret arbejdsgruppens formand Ulla Hartvig, Vejle Kommune arbejdsgruppens arbejde, herunder så vidt muligt

- Begrundelse for indsatsområder
- Målgrupper
- Tidsplan
- Skitse til økonomi

Ulla Hartvig orienterer herudover om arbejdsgruppens yderligere forslag til initiativer og proces herfor.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau

1. Drøfter arbejdsgruppens oplæg og den videre proces
2. Beslutter, om arbejdsgruppens oplæg kan godkendes

Bilag:

Punkt 6 - Komp.udv børn og unge - budget

Punkt 6 - Komp.udv børn og unge - Fagligt oplæg

Beslutning

Drøftelser

Fagligt strategisk niveau kvitterede for oplægget samt arbejdsgruppens indsats, herunder, at arbejdsgruppen allerede har igangsat kompetenceinitiativer i efteråret 2023, samt planlagt tilsvarende initiativer i 2024. Dette med god opbakning fra både kommuner og sygehuse.

Der indsamles data i form af deltagertilbage melding/deltagerudbytte efter kompetenceforløbene. Fagligt strategisk niveau beder arbejdsgruppen om fortsat at have opmærksomhed på, hvorledes indsatserne kan evalueres og monitoreres, herunder mulighed for at påvise effekt af indsatsen.

Fagligt strategisk niveau kvitterede desuden for arbejdsgruppens anbefalinger til yderligere initiativer i 2024, samt at yderligere prioritering og igangsættelse afventer den nationale udmelding om rammer for den kommende kommunale opgave om ”lettere behandling” i regi af Psykiatriens 10-årsplan. Arbejdsgruppen udarbejder et oplæg til indhold og budget for initiativer i 2024 i forlængelse af arbejdsgruppens anbefalinger. Herudover ønskede Fagligt strategisk niveau, at der udbydes kompetenceudvikling vedr. spiseforstyrrelser i 2024, og bad arbejdsgruppen udarbejde oplæg for dette. Det er uklart hvorvidt der er licensudgifter forbundet med e-learningmaterialet vedr. selvska de. Dette undersøges.

Beslutning

Fagligt strategisk niveau:

1. Drøftede arbejdsgruppens oplæg og den videre proces
2. Godkendte arbejdsgruppens oplæg og anbefalinger, samt tilføjede ønske om udbredelse af viden vedr. spiseforstyrrelser. Arbejdsgruppens kommissorie tilrettes i samarbejde med det koordinerende niveau, så det stemmer overens med kommende opgaver og tidshorizonten for dette. Budgetoverslag for kompetenceudviklingsinitiativerne sendes til godkendelse i det politiske niveau.

Bilag

Punkt 6 - Komp.udv børn og unge - Budget - Sundhedsklynge Lillebælt.pdf

Punkt 6 - Komp.udv. børn og unge - Fagligt oplæg 270923.docx

Punkt 6 - Komp.udv. børn og unge - Finansiering og projektadministration.docx

Punkt 7: Klyngemidler i Sundhedsklynge Lillebælt fremadrettet (kl. 17:30-17:45)

RESUMÉ

Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau følger løbende anvendelse og prioritering af klyngemidlerne. I dette punkt skal Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau drøfte status for anvendelse af klyngemidlerne samt fremadrettet økonomisk grundlag for klyngesamarbejdet.

SAGSFREMSTILLING

Øremærkede klyngemidler

Sundhedsklynge Lillebælt har modtaget i alt 8.369.000 kr. i klyngemidler, og har heraf besluttet, at bruge 707.782 kr. på afprøvningen mellem Middelfart Kommunes akutsygepleje, almen praksis og akutafdelingen på Sygehus Lillebælt. På dagens møde præsenteres i punkt 5 et indledende økonomisk overslag for anvendelse af klyngemidler til kompetenceudvikling på B&U-områderne, samt evt. yderligere initiativer i samme regi.

Overførsel af klyngemidler til 2024

Det forventes ikke, at alle klyngemidler kan bringes i anvendelse inden udgangen af 2023. Det bør derfor sikres lokalt, at ubrugte klyngemidler for 2022 og 2023 kan overføres til 2024. En sådan overførsel skal foregå lokalt, og vil afhænge af de konkrete arbejdsgange hos de specifikke organisationer. Her er det vigtigt, at det præcise beløb til overførsel bliver kendt. Beløbet til overførsel afhænger af, hvor stor en andel af de resterende klyngemidler, der skal anvendes til kompetenceudvikling på børne- og ungeområdet.

Økonomisk fundament for klyngerne fra 2024?

Der er ikke lagt op til, at der udmøntes nationale klyngemidler i 2024, hvilket har givet anledning til at Sundhedssamarbejdsudvalget d. 30. august 2023 drøftede en forespørgsel fra Sundhedsklynge Sønderjylland om fælles henvendelse til Sundhedsministeriet om fortsættelse af klyngemidler efter 2023. Sundhedssamarbejdsudvalget besluttede at rette en henvendelse til Sundhedsministeriet med opfordring om, at der afsættes varige klyngemidler fra 2024 og frem, for at give sundhedsklyngerne et bedre grundlæg for at kunne forsætte udviklingsarbejdet på tværs. Derudover skal det afdækkes, om de øvrige regioner og kommuner kan have interesse i en fælles henvendelse til Sundhedsministeriet.

Fælles midler i klyngen fremadrettet

Med baggrund i ovenstående, lægges der op til en åben drøftelse i Sundhedsklynge Lillebælt om håndteringen af klyngemidler fremadrettet, herunder overførsel og afsætning af fælles midler til fremadrettede afprøvninger. Dette med henblik på anbefalinger til klyngens politiske niveau.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Lillebælt – Fagligt strategisk niveau

1. Drøfter og beslutter indstillingen til det Politiske niveau vedrørende klyngemidler i Sundhedsklynge Lillebælt fremadrettet

Beslutning

Drøftelser

Fagligt strategisk niveau drøftede muligheden for, at der lokalt afsættes midler til klyngesamarbejdet, såfremt henvendelsen til Sundhedsministeriet ikke resulterer i, at der afsættes yderligere nationale midler. Omfanget af økonomien kan enten tage udgangspunkt i samme omfang og fordelingsnøgle, hvor ud fra de nationale klyngemidler er fordelt. Omfanget kan også tage udgangspunkt i de midler, der indtil videre er anvendt i Sundhedsklynge Lillebælt.

Beslutning

1. Fagligt strategisk niveau indstiller til sundhedsklyngens politiske niveau,

- at igangsætte lokale processer i kommuner og region med henblik på at overføre ubrugte midler til 2024, samt
- drøfte muligheden for fremadrettet at afsætte lokale midler til det fælles klyngearbejde.

Bilag

Klyngemidler - sep 2023.docx

Punkt 8: Kommende regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud – drøftelse af lokale opmærksomhedspunkter i Sundhedsklynge Lillebælt (kl. 17:45-17:55)

Regeringen, Danske Regioner og KL blev med Økonomiaftalen for 2023 enige om, at der er brug for at sikre en mere sammenhængende og helhedsorienteret behandling for mennesker, der har brug for behandling af både psykisk lidelse og samtidig rusmiddelbrug. Det betyder en ændret opgavefordeling mellem kommune og region for udvalgte borgere med misbrug og psykiatrisk lidelse.

Ultimo maj 2023 er der indgået økonomiaftale om et regionalt integreret dobbeltdiagnosetilbud med trinvis ibrugtagning fra 1. september 2024 med følgende indfasningsplan:

- Gruppe 1 visiteres til det regionale tilbud fra og med 1. september 2024. Gruppen består af personer, som kun modtager psykiatrisk behandling, men er registreret med et rusmiddelbrug.
- Gruppe 2 visiteres til det regionale tilbud fra og med 1. juli 2025. Gruppen består af personer, som er i aktuel behandling for både rusmiddelbrug og en psykisk lidelse.
- Gruppe 3 visiteres til det regionale tilbud fra og med 1. juli 2026. Gruppen består af personer, der kun er i rusmiddelbehandling, men er kendt med samtidig psykiatrisk problematik.

Målgruppen ved fuld indfasning er ca. 9.200 personer på landsplan. Sundhedsstyrelsens faglige visitationsretningslinje skal anvendes i forbindelse med den regionale visitation til tilbuddet.

Implementeringen af et regionalt integreret dobbeltdiagnosebehandlingstilbud er en opgave som kræver fælles tværsektoriel fokus som minimum frem til fuld indfasning i 2027. Implementeringsprocessen er en krævende og kompleks opgave, som går på tværs af både regioner og kommuner. Der er for alle parter mange aspekter at forholde sig til fx den kommende revidering af lovgivning og deraf afledte behov for revidering af den tværsektorielle samarbejdsaftale: ”Fælles samarbejdsaftale for borgere med psykisk lidelse eller samtidigt stofmisbrug eller alkoholmisbrug, revideret 2018” samt ændret organisering og dermed genovervejelse om de bedst mulige samarbejdsstrukturer. Dette fordrer et tæt og smidigt samarbejde for at lykkes bedst muligt med implementeringsprocessen og dermed i sidste ende fortsat sikre tilbud af høj kvalitet til patienterne/borgerne med smidige tværsektorielle samarbejdsflader.

Med udgangspunkt i ovenstående behandler Strategisk Sundhedsstyregruppe den 20. september en sag om nedsættelse af en tværsektoriel referencegruppe.

Formålet med den tværsektorielle referencegruppe er at:

- Sikre løbende kvalificering og sparring til det tværsektorielle, strategiske ledelsesniveau.
- Komme med oplæg til en revideret tværsektoriel samarbejdsaftale efter national revidering af lovgivningen

Undervejs i implementeringsprocessen påtænkes det at inddrage socialdirektørforum, Strategisk Sundhedsstyregruppe samt sundhedsklyngerne.

INDSTILLING

Det indstilles, at Sundhedsklynge Lillebælt - Fagligt strategisk niveau:

1. Drøfter lokale opmærksomhedspunkter for implementeringsprocessen, som kan indgå i referencegruppens arbejde.

Beslutning

Drøftelser

Strategisk Sundhedsstyregruppe har nedsat en referencegruppe med to kontaktdirektører (Mogens Bak Hansen fra Nordfyns Kommune og Charlotte R Josefsen). Sygehusene er meget optaget af involvering af kommunerne undervejs, og løbende input er velkomment.

Socialdirektørforum involveres ligeledes undervejs.

Beslutning

Fagligt strategisk niveau:

1. Tog orienteringen til efterretning, og drøftede lokale opmærksomhedspunkter for implementeringsprocessen. Der var ingen umiddelbare input fra Fagligt strategisk niveau.

Punkt 9: Eventuelt (kl. 17:55-18:00)

Beslutning

Region Syddanmark og Center for Pårørendeinddragelse (CEPI) har igangsat et arbejde med at understøtte sygehusenes arbejde med at opspore, hjælpe og samarbejde om familier, hvor børn og unge er pårørende. Der udbydes en temadag om "Børn og Unge som pårørende" primo 2024. Temadagen er henvendt til ledere og klinikere fra regionen.

Indsatsen omkring 72 timers behandlingsansvar er under forberedelse og der er blandt andet lanceret en hjemmeside med informationer. Regionsrådet har i budgetforlig for 2024 bedt om en undersøgelse af om flere målgrupper kan inkluderes i initiativet. Der kan læses mere via følgende link: [72-timers udvidet behandlingsansvar i Region Syddanmark](#)

Punkt 9: SKRIFTLIG ORIENTERING: Evaluering af fælles skolebænk

Evaluering for perioden september 2022 til maj 2023

Styregruppen for Fælles skolebænk har bearbejdet evalueringerne fra deltagerne, og kan se følgende tendenser:

- **Tilslutning**
 - Fortsat rigtig god tilslutning samt venteliste på flere hold. I 2022 blev deltagerantallet sat op fra 30 til 60 deltagere pr. hold, hvilket fortsat fastholdes i 2023
Desuden har der siden 2022 været mulighed for at både personale fra primær og sekundær sektor kunne deltage i undervisningen. Der har ligeledes været deltagelse fra sygehuset.
Underviserne melder fortsat om frafald i fremmøde og meget sene afbud. ***Dette vil vi anbefale, at der bliver sat ledelsesmæssigt fokus på.***
- **Emnevalg**
 - Valg af emner med bred appel (Stomi, Pleje og behandling i den sidste tid, Dysfagi, Geriatri og delir, KOL og iltbehandling) har fortsat været aktuel i første halvår af 2023 med begrundelse i den store tilslutning
 - I 2023 har Psykiatrien også deltaget i samarbejdet.
 - Styregruppen for Fælles Skolebænk har valgt at fortsætte med nogle af de valgte emner i 2023 suppleret med enkelte nye emner. Emnerne er: Den sidste tid, Geriatri, delir og demens, Dysfagi, KOL og iltbehandling, PVK, **Kommunikativ deeskalering** og **Dobbeltdiagnoser**. De to sidstnævnte er nye emner med Psykiatrien som undervisere.
Styregruppen er i gang med at se på emner for 2024, hvor de psykiatriske emner vil indgå igen.
 - Kurset i Håndtering af perifer venekateter er tillige udbudt via siden sygehushillebaelt.dk/skolebaenk.
- **Lokationer**
 - I efteråret 2022 har Kolding Kommune lagt lokaler til undervisningen, og i foråret 2023 har vi afviklet kurser i Vejle Kommune. Kommunen har været udfordret på store lokaler grundet ombygning, og undervisningen afholdes derfor på Plejecenter Lindegården
Undervisernes tilbagemeldinger på lokalernes indretning, opstilling i øer med mulighed for gruppearbejde, teknik og hjælp hertil har været god. Dog er lokalet på Plejecenter Lindgården ikke ideelt til store grupper på 60 deltagere.
- **Undervisere**
 - Siden 2022 har underviserteamet været sat sammen af undervisere fra både sygehus og kommuner.
Overordnet vidner tilbagemeldinger fra både undervisere og kursister om, at dette er en god kombination. Der er en tendens til, at tiden er en knap faktor sammenholdt med emnernes størrelse.

Evalueringen er behandlet af Det koordinerende niveau den 30. juni 2023, hvor følgende blev drøftet og besluttet:

Det er meget positivt, at psykiatrien er kommet med i styregruppen. Der påkræves internt, ledelsesmæssigt fokus på afbud, så de i videst muligt omfang undgås. Dette håndteres i egne organisationer. Yderligere input til emner:

Genoptræning og rehabilitering – Diana Krogstrup (Vejle kommune) vil spørge erfagruppen på området, om der er emner, som de ønsker at bringe ind i Fælles Skolebænk.

Fredericia kommune er vært i efteråret. Middelfart kommune er vært i foråret 2024.

Punkt 10: SKRIFTLIG ORIENTERING: Ledelsesprogram, hold 2, psykiatriindsats

I forbindelse med Det nationale ledelsesprogram, hold 2, har Sundhedsklynge Lillebælt indsendt to indsatser, hvor den ene har fokus på reduktion af udeblivelser i psykiatrien. Det har været svært at finde deltagere, der har haft mulighed for at varetage og løfte indsatsen, og vi er desværre endt med ikke at kunne skabe et ”direkte match” mellem Psykiatri og kommune i forhold til at arbejde med reduktion af udeblivelser i regi af Det nationale ledelsesprogram. Charlotte Josefsen har sammen med psykiatriadministrationen vurderet, at det ikke giver mening at igangsætte indsatsen på nuværende tidspunkt, da der ikke er basis for at aftale og arbejde med konkrete initiativer. Vi håber at finde en relevant indsats samt match til næste års ledelsesprogram, så vi i fællesskab kan reducere udeblivelser.

Punkt 11: SKRIFTLIG ORIENTERING: Ledelsesprogram, hold 2, demensindsats

I forbindelse med indsatsen ”forebyggelse af indlæggelse af borgere med demens” har det fra Kolding Kommune været nødvendigt at udpege en ny deltager til indsatsen. Nynne Katrine Døssing Jakobsen, leder af akutsygeplejen og specialister i sygeplejen S3 i Kolding kommune, deltager således i stedet for Katja Schöttli Ahrendtsen, leder af Plejehjemmet Vesterled.

Punkt 12: SKRIFTLIG ORIENTERING: TeleKOL

Pilotafprøvningen af TeleKOL blev officielt afsluttet den 5. september 2023, og flere elementer, fx KOL-planerne og instrukserne er tilrettet på baggrund af erfaringerne. Pilotorganisationerne (Sydvestjysk sygehus, OUH samt tilhørende kommuner) afslutter naturligvis ikke indsatsen, selvom piloten er slut, men overgår til drift. Opdateringen af bl.a. KOL-planerne og instrukserne er herved klar til de næste 6 fynske kommuner, der pt er i fuld gang med forberedelserne til implementering, det såkaldte "rul 2", hvor de monitoreringsansvarlige sygeplejersker undervises fra 19.-21. september 2023. Rul 3, hvori de sidste 11 kommuner og 2 sygehuse (herunder sygehus Lillebælt) opstarter forberedelse til implementering af KOL-indsatsen, blev skudt i gang på opstartsmøde den 14. september 2023. I denne forberedelse indgår undervisning af superbrugere efter "train the trainer" konceptet. Det vil sige, at de uddannede nøglepersoner har til opgave at undervise videre i egen organisation. Her er der via Det koordinerende niveau udpeget to kommunale og to regionale repræsentanter. Undervisningen vil derfra varetages i regi af Fælles Skolebænk.

På nuværende tidspunkt følger Sundhedsklynge Lillebælt tidsplanen, og er klar til implementering i begyndelsen af 2024.

Punkt 13: SKRIFTLIG ORIENTERING: Den sidste tid

RESUMÉ

Sundhedssamarbejdsudvalget har i forbindelse med temadrøftelsen om den sidste tid ønsket, at der etableres et endnu tættere samarbejde mellem de tre sektorer. Sundhedssamarbejdsudvalget har opfordret sundhedsklyngerne til at drøfte, hvorledes man lokalt samarbejder om den sidste tid, herunder at det afsøges, om der er interesse for at indgå i en tværsektoriel arbejdsgruppe i klyngerne med fokus på at få implementeret samarbejdsaftalen om patienter med uhelbredelig livstruende sygdom og kort forventet levetid. Formandskabet har godkendt, at dette punkt behandles i det koordinerende niveau.

BAGGRUND

Sundhedssamarbejdsudvalget har på mødet den 6. februar 2023 haft en temadrøftelse om den sidste tid – herunder samarbejde og kommunikation mellem fagprofessionelle samt samtalen med den døende og dennes pårørende om den sidste tid. På mødet blev det drøftet, at der er ønske om et endnu tættere samarbejde om den sidste tid, og det blev derfor besluttet, at der lægges op til en videre drøftelse i sundhedsklyngerne.

Flere undersøgelser viser, at størstedelen af danskerne ønsker at dø i eget hjem fremfor på sygehuset. Data viser dog, at der fortsat er et flertal af borgerne, som dør på sygehuset.

Sundhedsdatastyrelsen opgør årligt, hvor mange der dør på hhv. sygehus, plejehjem, hospice samt i eget hjem (dødsårsagsregisteret). Som baggrund for drøftelsen i klyngerne præsenteres i dette punkt udviklingen i dødsfald fordelt på dødssted fra 2012-2021 i Region Syddanmark. Tabellen nedenfor viser den overordnede udvikling i Region Syddanmark.

Tabel 1 – Andel dødsfald fordelt på dødssted, Region Syddanmark, 2012-2021 (kilde: Dødsårsagsregisteret, Sundhedsdatastyrelsen)

År	Eget hjem	Hospice	Plejehjem	Sygehus	Uoplyst	Andet
2012	22%	4%	15%	39%	14%	7%
2013	23%	4%	17%	39%	10%	7%
2014	25%	5%	18%	39%	7%	6%
2015	27%	4%	22%	37%	2%	7%
2016	27%	5%	21%	37%	2%	9%
2017	27%	5%	21%	37%	1%	8%
2018	28%	4%	22%	36%	1%	8%
2019	29%	5%	21%	36%	1%	9%
2020	30%	4%	21%	35%	1%	10%
2021	29%	4%	22%	35%	0%	10%

I tabel 1 fremgår det, at der i 2012 var 39% af personer med bopæl i Syddanmark, der døde på et sygehus, og at dette frem mod 2021 er faldet til 35%. I samme periode er der sket en stigning i andelen af personer, der er død i eget hjem (fra 22% til 29%) og på plejehjem (fra 15% til 22%). På trods af denne positive udvikling er der fortsat et væsentligt forbedringspotentiale i forhold til at sikre, at flere dør, hvor de ønsker det.

Ifølge Styrelsen for Patientsikkerhed kan man med de rette indsatser understøtte, at kun 20% dør på sygehuset.

Der pågår overalt i Danmark i sundhedsvæsenet et arbejde med at give døende større indflydelse på deres egen død med det formål, at den døende kan få lov til at dø i ro og fred i deres ønskede omgivelser. Nedenfor beskrives kort noget af det arbejde, der pågår i Region Syddanmark. Derudover perspektiveres til indsatser i Region Midt og Region Nordjylland.

Samarbejdsaftalen om patienter med uhelbredelig livstruende sygdom og kort forventet levetid

I Region Syddanmark er der indgået en tværsektoriel samarbejdsaftale om patienter med uhelbredelig livstruende sygdom og forventet kort levetid. Aftalen er senest revideret i 2019, og omfatter såvel sygehuse som hospice, kommuner og almen praksis. Samarbejdsaftalen skal sikre, at patienter med livstruende uhelbredelig sygdom og kort forventet levetid uanset diagnose opnår bedst mulig lindring, samt at patienten og de pårørende oplever højst mulig livskvalitet gennem hele forløbet, trods de symptomer og problemer, som sygdommen medfører.

Region Syddanmarks budgetaftaler for 2020 og 2021

Derudover har Region Syddanmark med budgetaftalen for 2020 besluttet, at mulighederne for at imødekomme patienternes ønsker i den sidste tid skal styrkes, og at de sundhedsprofessionelle skal have de nødvendige værktøjer til det. På baggrund af en afdækning af området blev der i 2021 afsat midler til øget fokus på tidlig opsporing af patienternes behov for palliativ støtte og behandling, fokus på en bredere målgruppe, f.eks. patienter med hjerte-/kar-/lunge- eller neurologiske lidelser samt mere inddragelse af og støtte til pårørende og yderligere inddragelse af frivillige.

Projekter i Region Midt og Nordjylland vedr. den sidste tid

I Region Midtjylland pågår *Projekt Livets Afslutning*, som også involverer Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Projektet går ud på at implementere gode rutiner for afklaring af behandlingsniveau, ensartede retningslinjer på området og forbedret inddragelse af de pårørende og omfatter plejehjem, praktiserende læger og sygehusafdelinger i Skive, Viborg, Silkeborg og Hospitalsenhed Midt. Ligeledes er også de faste plejehjemslæger og Præhospitalet inddraget for at sikre, at fravalg af behandling indfries hen over sektorgrænser.

I forbindelse med projektet er der gennemført intensiv undervisning om samtaler, praktisk jura, etik og palliation. Ud over medarbejderne er også inddraget præster og lokale palliationseksperter i arbejdet med at udvikle samtaleguides og understøtte samtalen med den døende og dennes pårørende om fravalg af behandling. Projektet bidrager til, at flere dør i eget hjem end på sygehuset. Projekt Livets Afslutning vandt Den Gyldne Tråd på KL's Sundhedskonference i 2022.

I Region Nordjylland arbejdes der ligeledes med området via projektet Den sidste tid, som omfatter Aalborg Kommune og indbefatter alle plejehjem, tilhørende lægepraksis og hjemmesygeplejedistrikter. Også her er fokus på fælles retningslinjer, procedurer og rutiner.

Med afsæt i ovenstående, skal det koordinerede niveau i Sundhedsklynge Lillebælt:

- Drøfte samarbejdet om borgerens sidste tid
- drøfte om der skal etableres en tværsektoriel arbejdsgruppe i sundhedsklyngen, som skal sikre implementering af samarbejdsaftalen om patienter med uhelbredelig livstruende sygdom og forventet kort levetid
- drøfte om der i øvrigt er fundament for et tættere samarbejde på området, eventuelt inspireret af arbejdet i Region Midt eller Region Nordjylland